

Seletuskiri

Pühade ja tähtpäevade seaduse § 2 muutmise seaduse eelnõu juurde

1. Sissejuhatus ja eelnõu eesmärk

Kehtivas Pühade ja tähtpäevade seaduses on Eestis fikseeritud 11 riigipüha:

- 1) 1. jaanuar – uusaasta;
- 2) – suur reede;
- 3) – ülestõusmispühade 1. püha;
- 4) 1. mai – kevadpüha;
- 5) – nelipühade 1. püha;
- 6) 23. juuni – võidupüha;
- 7) 24. juuni – jaanipäev;
- 8) 20. august – taasiseseisvumispäev;
- 8¹) 24. detsember – jõululaupäev;
- 9) 25. detsember – esimene jõulupüha;
- 10) 26. detsember – teine jõulupüha.

Suuresti kattuvad Eesti riigipühad teiste Euroopa Liidu liikmesriikide poolt kehtestatud riigipühadega, kui välja arvata taasiseseisvumispäev või võidupüha. Üks märkimisväärne erinevus puudutab aga ülestõusmispühade 2. püha, mis on valdavas enamuses Euroopa Liidu liikmesriikides (ja ka paljudes teistes riikides, kokku rohkem kui 100 riigis) riigipüha ning puhkepäev, samamoodi nagu ülestõusmispühade 1. püha. Ka meie naabrid (Soome, Rootsi, Läti) ning kaks teist Balti riiki (Läti ja Leedu) igal aastal tähistavad Ülestõusmispühade 2. püha. Erandiks on vaid Eesti, Malta ja Portugal, kus ülestõusmispühade 2. püha on tavaline tööpäev.

Eesti kalendris tähistatakse ülestõusmispühade 1. püha ja nelipühade 1. püha alati pühapäeval, seega ei saa neid puhkepäevaks pidada. Seega oleks üks lisapuhkepäev ülestõusmispühade 2. püha näol igati kohane. See ongi käesoleva eelnõu eesmärk – täiendada pühade ja tähtpäevade seadust sättega, mis muudab ülestõusmispühade 2. püha riigipühaks ja puhkepäevaks. See tugevdab peresuhteid, kuna vanematel ja lastel tekib võimalus veeta rohkem aega koos, annab töönimestele rohkem puhkamisaega, et taastada jõuvarud, mis omakorda mõjub positiivselt tööprotsessile tervikuna.

Antud muudatusele on igakülgselt toetust avaldanud ka Eesti Kirikute Nõukogu, mille juhtidega kohtus Keskerakonna fraktsioon käesoleva aasta märtsikuus.

Riigikogus on seaduse vastuvõtmiseks vajalik poolthälteenamus.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga täiendatakse pühade ja tähtpäevade seaduse paragrahvi 2 punktiga 3¹, millega lisatakse riigipühade hulka ülestõusmispühade 2. püha. Eelnõu jõustumisel suureneks riigipühade arv Eestis kaheteistkümneni. Ülestõusmispühade 2. püha järgneb 1. pühale, mis tähendab, et see langeb alati esmaspäevale.

3. Eelnõu terminoloogia ja vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõus ei esine õigusaktides varem kasutamata termineid. Eelnõus sisalduvad muudatused vastavad Eesti Vabariigi põhiseadusele ja Euroopa Liidu õigusele.

4. Seaduse mõjud ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Seaduse jõustumisel muutub ülestõusmispühade 2. püha Eestis riigipühaks nagu enamikes Euroopa Liidu liikmesriikides. Sellega lihtsustub ka paljude ettevõtete olukord, kes peavad oma töös igapäevaselt suhtlema teistes riikides asuvate ema- või tütarettevõtetega ning välismaa partneritega. Põhjamaades, nagu ka Lätis ja Leedus, kellega on Eestil kõige tihedam majanduslik seotus, on ülestõusmiste 2. püha riigipüha ja puhkepäev.

Samuti kaob seaduse vastuvõtmisega olukord, kus ülestõusmispühade 2. püha on Eestis küll tavaline tööpäev, kuid ometigi pankadevahelised ülekanded ei toimu, sest Euroopa Keskpangal on puhkepäev. Seetõttu on täna paljude ettevõtete töö ülestõusmispühade 2. pühal nagunii pärsitud.

Eelnõuga väheneb Eestis keskmine töönädala pikkus. Eurostati värsketel andmetel töötati Eestis 2023. aastal keskmiselt 38 tundi nädalas töötaja kohta. See on Euroopa keskmisest näitajast (37,5 tundi nädalas) rohkem. Seega on Eestis võimalik anda inimestele täiendav puhkepäev, ilma et keskmine töönädal väheneks Euroopa keskmisest lühemaks – vastupidi, see jõuaks keskmisele näitajale lähemale.

Käesoleva eelnõu vastuvõtmine ei too kaasa täiendavaid riigieelarvelisi kulutusi.

5. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 1. jaanuaril 2025.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon, 01.04.2024

Vadim Belobrovtshev
Eesti Keskerakonna fraktsiooni aseesimees